

TMMOB
JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
CHAMBER OF GEOLOGICAL ENGINEERS OF TURKEY
Merkez: Hatay 2 Sokak No: 21 Kocatepe/ANKARA
Tel: 0 312 432 30 85 - 434 36 01 • Faks: 0 312 434 23 88
web: www.jmo.org.tr e-posta: jmo@jmo.org.tr
PK 464 - Yenışehir 06444 ANKARA

Sayı: 453/502

10.02.2020

Konu: YÖK'e Görüş Bildirme

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA ANKARA

İlgi: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Eğitim-Öğretim Dairesi Başkanlığının 04/11/2019 tarih ve 199-E.82604 sayılı yazısı.

Yükseköğretim Kurulu Eğitim-Öğretim Dairesi Başkanlığı ilgi yazısı ile “üniversite programlarındaki isim kargaşasına son verecek bir düzenlemenin” yapılmakta olduğunu, ülkemizde yer alan önlisans ve lisans programlarının Uluslararası Standart Eğitim Sınıflandırmasını dikkate alarak yeniden sınıflandırma ve isimlendirme çalışmalarının yürütüldüğünü belirtmiştir.

İlgi yazı ekinde yer alan ek tablolar incelendiğinde, UNESCO Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması kapsamında Geniş Alan, Dar Alan ve Ayrıntılı Alanların tanımlandığı, jeoloji mühendisliği bölümlerinin Geniş Alanda “doğa bilimleri, matematik ve istatistik”, Dar Alanda “fen bilimleri”, Ayrıntılı Alan tanımlamasında ise “verbilimleri” altına alındığı görülmektedir.

Jeoloji veya Jeoloji Mühendisliği Bölümleri ülkemizde lisans programı olarak okutulmaya başlandığı 1930’lu yılların başından günümüze kadar eğitim faaliyetlerini “fen, ziraat, fen ve edebiyat, verbilimleri, mühendislik” gibi farklı fakültelerin çatısı altında 1980’li yıllara kadar devam ettirmiş ancak 1982 yılında YÖK’ün kurulmasından sonra Mühendislik Fakülteleri bünyesi altına alınarak günümüze kadar süre gelmiştir.

Yine 1970’li yılların ortalarına kadar ülkemizde devam eden “Jeolog” ve “Jeoloji Mühendisi” unvan karmaşası ise 1976 yılında sonlandırılarak-“Jeoloji Mühendisliği” unvanı altında birlik sağlanmış ve ülkemizdeki Jeoloji Bölümlerinin tümü, Jeoloji Mühendisliği Bölümü haline dönüştürülmüştür. Günümüzde birçok üniversitede Mühendislik Fakültesi altında yer alan Jeoloji Mühendisliği Bölümlerinden iki tanesi (ODTÜ ve İTÜ) ABET ve yedi tanesi MÜDEK (Ankara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi) tarafından mühendislik bölümü olarak akredite edilmiştir.

Jeoloji Mühendisliği Bölümleri diğer mühendislik bölümlerine benzer şekilde, ders müfredatının ağırlıklı kısmını matematik- mühendislik alanındaki derslere (matematik, fizik, kimya, statik, dinamik, mekanik, mühendislik tasarımı gibi) ayırmaktadır. Birçok üniversitede, başarılı Jeoloji Mühendisliği Bölümü öğrencileri için, mühendislik fakültesi içerisinde birinci sınıftan ikinci sınıfa geçerken bölümler arası yatay geçiş imkanının olması Jeoloji Mühendisliği Bölümlerinin birinci sınıf ders müfredatının diğer mühendislik bölümlerinden farklı olmadığını göstermektedir. Bologna Süreci ve MÜDEK (veya ABET) akreditasyon süreçleri Jeoloji Mühendisliği Bölümlerini genel hatlarıyla (ağırlıklı matematik-

mühendislik ders müfredatıyla) diğer mühendislik eğitimi veren bölümler ile uyumlu bir hale getirmiştir.

Bugün ülkemizde yer alan birçok yasa (Yeraltısuları Kanunu, Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu, Maden Kanunu, İmar Kanunu, Yapı Denetimi Hakkında Kanunu, Çevre Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, Ümumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunu, Madencilik ile ilgili Kanunlar gibi) ve çok sayıdaki yasal düzenleme ile bunlara bağlı olarak çıkarılan yüzlerce yönetmelik içerisinde Jeoloji Mühendisliği hizmetleri tanımlanmış bulunmaktadır.

Odamıza kayıtlı 18.261 üyemiz bulunmaktadır. Kamuda ve özel sektörde ücretli olarak çalışan veya kendi işini yapan yaklaşık 8.000 üyemizin altyapı, imar, planlama, yapı üretimi ve denetimi ve çevre mühendisliği hizmetleri içinde, 3000 üyemizin madencilik sektöründe, 2000 üyemizin ise temel jeoloji ile ilgili alanlarda istihdam edildiği görülmektedir. Tüm bu temel mühendislik iş kollarının yanı sıra ayrıca, mühendis olması nedeniyle yaklaşık 3300 üyemiz İş Güvenliği Uzmanı, 648 üyemiz ise dolun tesisleri ve oto gaz istasyonlarında sorumlu müdür olarak çalışmaktadırlar.

Jeoloji Mühendisliği Bölümlerinin, mühendislik fakülteleri dışında ve veya başka isimler altında tanımlanması ve başka isimler altındaki fakültelerde eğitim verilmesi durumunda, uygulamada meslektaşlarımızın meslek alanlarında çok büyük daralmalar oluşacak ve gerek kamu, gerekse özel sektörde çok ciddi anlamda mesleki bir kavram karışıklığı ve sorunlar ortaya çıkacaktır. **Kamu kurumlarına alınacak jeoloji mühendisi için yayınlanan resmi iş ilanlarının tamamında “mühendislik fakültelerinin jeoloji, hidrojeoloji bölümlerinden mezun olmak” şartı özellikle vurgulanmaktadır.** Geçmişte Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi bünyesinde yer alan jeoloji mühendisliği bölümünden mezun olan meslektaşlarımız bu kapsamdaki iş ilanlarına mühendislik fakültesi bünyesindeki bölümden mezun olmadıkları gerekçesi ile başvuru yapamama durumu ile karşı karşıya kalarak önemli mağduriyetler yaşamışlardır. Jeoloji Mühendisliği Bölümlerinden mezun olan meslektaşlarımızın ülkemizde çalıştığı sektörel dağılımı dikkate alındığında, YÖK tarafından gönderilen standart eğitim sınıflama tablosundaki yerinin doğru olmadığı, bu nedenle jeoloji mühendisliği alanının sınıflama tablosundaki yerinin değiştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Ayrıca Kurumunuz tarafından Eğitim ve Öğretim Sınıflamasında baz alınan **ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013)** Kılavuzu'nun “Scope and structure of the classification” bölümünde; “*ISCED sınıflamasının esas itibariyle eğitimde ülkeler arasında karşılaştırılabilir istatistiki bilgileri derlemek amacıyla geliştirildiği ancak özellikle eğitim alanlarında kendi ulusal sınıflama standartlarını geliştirmemiş ülkelerde ulusal bağlamlarda da kullanılabileceği ancak ulusal düzeyde yapılacak uyarlamaların ISCED Eğitim ve Öğretim Alanlarına göre yapılacak uluslararası raporlamayı zorlaştırmaması veya imkansız hale getirmemesi gerektiği*” belirtilmektedir.

Bu bağlamda bahsi geçen ISCED-F 2013 kılavuzuna bakıldığında, 05 kodu ile anılan Doğa Bilimleri, Matematik ve İstatistik Geniş Alanı altında herhangi bir mühendislik disiplininin yer almadığı görülmektedir. Ülkemizdeki üniversitelerde Jeoloji Lisans bölümleri bulunmamakta olup Jeoloji Mühendislik bölümleri ise sadece mühendislik fakülteleri altında konumlanmakta, ders müfredatlarının ağırlıklı bölümü matematik-mühendislik alanındaki derslerden oluşmakta ve bölüm mezunlarına mühendis unvanı ile yeterlilik belgeleri

verilmektedir. Bu nedenle 05 kodlu Doğa Bilimleri, Matematik ve İstatistik Geniş Alanı altında sınıflandırılmaları yukarıda bahsedilen, ISCED Eğitim ve Öğretim Alanlarına göre yapılacak uluslararası raporlamayı zorlaştırmakta ve genel çerçeveyi bozmaktadır.

Bunların yanı sıra ISCED-F 2013 kitapçığı incelendiğinde **Eğitim ve Öğretim Alan sınıflaması içerisinde Jeoloji Mühendisliğinin herhangi bir Alan içerisinde tanımlanmamış olduğu da görülmektedir.**

Kurumunuz tarafından gönderilen UNESCO Uluslararası Standart Eğitim Sınıflama sistemi dikkate alındığında Jeoloji Lisans bölümleri olmayan dolayısıyla jeoloji lisans eğitimi verilmeyen, sadece Mühendislik eğitimi verilen Jeoloji Mühendisliğinin Standart Sınıflama Tablosunda Geniş Alanda **07 kodlu “mühendislik, imalat ve yapı”**, Dar Alanda **073 kodlu “mimarlık ve yapı alanı”**, Ayrıntılı Alan tanımlamasında ise **0734 kodu ile “mühendislik, mimarlık ve planlama”** adı altında yeni bir başlık altına alınacak şekilde düzenleme yapılması gerektiği, ya da Geniş Alanda **07 kodlu “mühendislik, imalat ve yapı”**, Dar Alanda, **079 kodlu “başka yerde sınıflanmamış mühendislik, imalat ve yapı alanı”**, Ayrıntılı Alan tanımlamasında ise **0799 kodu ile “başka yerde sınıflanmamış mühendislik, imalat ve yapı alanı”** adı altında düzenleme yapılması gerektiği düşünülmektedir

Ayrıca alternatif olarak, Jeoloji Mühendisliğinin geniş alanda **“mühendislik ve teknoloji (Engineering and technology)”**, dar alanda ise **“çevre mühendisliği (Environmental engineering)”** altında tanımlandığı, ülke eğitim sistemi ve yasal düzenlemelerde dikkate alınarak OECD ülkeleri tarafından geliştirilen ve UNESCO Uluslararası Standart Eğitim Sınıflama sistemiyle de uyumlu **OECD sınıflama (OECD Revised fields of science and technology, 2007)** sistemi kullanılabilir.

Sonuç olarak, Jeoloji Mühendisliği Bölümlerinin yapılacak olan sınıflamadaki yerinin, ülkemiz üniversite eğitimi içerisindeki yeri (Bologna Süreci ile akreditasyon süreçleri göz önüne alınarak), mezunlarının çalışma alanları (ürettikleri mühendislik hizmetleri) ve yasal mevzuatlarda geçen mesleki tanımlar göz önüne alınarak, Geniş Alanda **mühendislik, imalat ve yapı**, Dar Alanda **mimarlık ve yapı alanı**, Ayrıntılı Alanda ise **mühendislik, mimarlık ve planlama** adı altında açılacak yeni bir başlık altına, ya da Geniş Alanda **mühendislik, imalat ve yapı**, Dar Alanda, **başka yerde sınıflanmamış mühendislik, imalat ve yapı alanı**, Ayrıntılı Alanda ise **başka yerde sınıflanmamış mühendislik, imalat ve yapı alanı** altına yerleştirilmesini için gerekli düzenlenmenin yapılmasını arz ederiz.

Hüseyin ALAN
Jeoloji Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı